

עפ"ג 58432/06/15 - ד.ב. נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני כב' השופטים - י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 58432-06-15

ד.ב.

ע"י ב"כ עו"ד חיים נס וסיון חורש

נגד

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק-דין

השופט בר-עם:

לפנינו ערעור על פסק-דין של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט מ. כדורי) בת"פ 27394-11-13, לפיו הורשע המערער על-פי הודאתו בעובדות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 והיזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק האמור. בית-משפט קמא גזר על המערער מאסר בפועל למשך ששה חודשים בניכוי ימי מעצרו (מיום 10.11.2013 ועד ליום 29.1.2014), הפעלת עונש מאסר מותנה למשך ששה חודשים שנגזר על המערער ביום 7.2.2012 על-ידי בית-משפט השלום בכפר סבא בת"פ 2643/09, כאשר מחצית מהתקופה תרוצה בחופף ומחציתה האחרת במצטבר, ובסך הכל תשעה חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו. בנוסף, גזר בית-המשפט על המערער מאסר מותנה של עשרה חודשים למשך שלוש שנים מיום שחרורו אם יעבור עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש וכן פיצוי למתלון בסך של 2,500 ₪.

על-פי עובדות כתב האישום המתוקן העומדות ביסוד גזר-הדין, ביום 7.11.2013, בעת שהמתלון נסע בסמוך לביתו של המערער, דרכו נחסמה על-ידי רכב של קרוב משפחה של המערער. המתלון צפר על-מנת שהרכב החוסם יפנה את הדרך. בהמשך, צעק המערער לעברו של המתלון, ניגש לרכבו והיכה על מכסה המנוע בעוצמה, תוך שגרם לו נזק. המערער פתח את דלת הנוסע והכניס את פלג גופו העליון לתוך הרכב, בכוונה להכות את המתלון. אז יצא המתלון מרכבו והניף את ידיו לצדדים בתנועת שאלה. המערער החל להכות את המתלון באגרופים לפניו ולראשו, מלפנים ומאחור. זמן קצר לאחר מכן נכנס המתלון לרכבו ובזמן זה הגיעו למקום האירוע שכניו, משהבחין בהם, יצא מרכבו ופנה למערער וזה הפיל את המתלון ארצה, בעט בו באזור הבטן, רכן מעליו וחנק אותו. כתוצאה ממעשיו של המערער נגרמו למתלון חתכים קטנים ושטפי דם בראשו, שטף דם גדול בחזה ושפשופים בשני המרפקים.

כאמור, המערער הורשע בתחילת ישיבת ההוכחות, על-פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בגדר כתב אישום מתוקן, שלאחריו הורה בית-המשפט לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו. כעולה מפרוטוקול הדיון, ביקש המערער

במהלך הדיון סליחה ומחילה מהמתלונן על שפגע בו. מיד לאחר דבריו, פנה המתלונן למערער, לחץ את ידו וחיבק אותו.

כעולה מתסקיר שירות המבחן, המערער עובד בתחום פיקוח בניה ומאז האירוע עבר ממקום מגוריו בישוב, לירושלים. לדבריו, לפני מספר שנים נפצע קשה כאשר היה מעורב באירוע חבלני בעיר העתיקה בירושלים; זאת, כאשר נחלץ לעזרת אחיו אשר הותקף על-ידי קבוצת בחורים ערבים ונפצע קשות. כתוצאה מהפגיעה, החל מעשן מריחואנה. המערער הועסק בעברו כשומר סף במועדונים ועסק באגרוף תאילנדי. עם זאת, לאורך השנים לא עובד באורך רציף, ונמצא סובל מבעיה בריאותית הקשורה בפציעתו ונקבעה לו נכות בשיעור של 40%. שירות המבחן מצא, כי בעברו של המערער עבירת אלימות משנת 2009. בשל הערכתו כי המערער חוזר ומעורב באירועים אלימים ופועל באלימות ובשים לב לאופי העבירות בהן הורשע וחומרתן, לא מצא לנכון לבדוק אפשרות לבחינת כיוון שיקומי. חרף האמור, המליץ לדחות את הדיון בעניינו של המערער על-מנת להעריך את מצבו הנפשי ואת אפשרויות הטיפול בשל מצבו. בתסקיר משלים הוסיף שירות המבחן כי פנה לתחנה לבריאות הנפש ושם נמסר כי המערער מקבל טיפול פסיכותרפי והופנה לאבחון אצל הפסיכיאטר המטפל בתחנה. בנסיבות אלה, התבקשה דחייה נוספת. בתסקיר משלים אחרון, בשל מצבו הנפשי של המערער והטיפול הפסיכיאטריים אותם מקבל כמי שסובל מהפרעת פוסט-טראומה, סבר שירות המבחן כי יש מקום להימנע מעונש מאסר בפועל וחלף זאת, המליץ על הטלת מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות. לבית-משפט קמא הוגשה חוות-דעת של הגברת עציון, פסיכולוגית קלינית, בדבר מצבו של המערער והטיפולים שקיבל בשל אבחון כסובל מפוסט-טראומה.

במסגרת הטיעונים לעונש בערכאה הדיונית, טען בא-כוח המאשימה לעניין מתחם הענישה, כי יש לקבוע בנסיבות העניין מתחם הנע בין מאסר בפועל של מספר חודשים ועד ל- 18 חודשי מאסר. בא-כוח המאשימה עמד על הערכים המוגנים שנפגעו בשל ביצוע העבירות שיוחסו למערער, זאת בשים לב לתמונות שהוצגו לעיון בית-המשפט בדבר חבלות שנגרמו למתלונן ובאשר לעונש המתאים טען כי המערער ביצע את העבירות המיוחסות לו בעת שמרחף מעל ראשו מאסר מותנה בין ששה חודשים בגין עבירת אלימות של דקירת סכין. משכך, ביקש להטיל על המערער עונש מאסר בין שמונה-תשעה חודשים במצטבר לעונש המותנה שהוטל על המערער בהליך הקודם.

מנגד, טען בא-כוח המערער כי יש ליתן משקל להודאת המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן ולנסיבות ביצוען. עוד הוסיף בדבר מצבו הנפשי של המערער והנכות הקשה ממנה סובל, מצבו האישי והמשפחתי וטען למתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה ועד מאסר של ששה חודשי עבודות שירות. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, משלא קדם לביצוען של העבירות תכנון מוקדם, אלא התפתחות ספונטנית בלהט הדברים והנסיבות שהובילו את המערער לביצוע העבירות, בשל מצבו האישי, כאמור, טען לרף התחתון של המתחם ולכל היותר באמצעו וביקש לקבל את המלצת שירות המבחן להסתפק בענישה צופה פני עתיד.

בסיום הדיון הוסיף המערער וטען על מצבו הכלכלי הקשה, הדגיש את המחיר האישי הכבד ששילם בגין ההליכים שננקטו בעניינו, הטעים כי האלימות החלה כקטטה שהתלהטה וסיכם כי הטיפול הפסיכולוגיים שמקבל יסייעו בידו לטפל בטראומה שחוהה.

בגזר-דינו עמד בית-משפט קמא על מעשי האלימות שהפנה המערער כלפי המתלונן, בשים לב לתמונות שהוגשו

במהלך הדיון המעידות על עוצמת הפגיעות והחבלות שנגרמו לו. בית-המשפט קבע כי המערער גרם למתלון "חבלות ממשיות, כואבות ומדממות". משכך, פגע המערער בערכים המוגנים של שלמות גופו, שלומו ובריאותו של נפגע עבירה, "פגיעה של ממש". בית-המשפט קיבל את טענת המערער, לפיה לא קדם תכנון לביצוע העבירה, אולם הוסיף כי מטבעם של מעשי אלימות בכביש, שהם ננקטים תחת רוגז רגעי ולא תוך תכנון מראש. בית-המשפט הוסיף כי חלקו של המערער בביצוע העבירה הנו מלא וכי המתלון אינו נושא באחריות כלשהי למעשיו של המערער. בית-המשפט הדגיש כי המערער "נקט באלימות ממושכת וברוטלית" וכי הנזק שעלול היה להיגרם למתלון נוכח האגרופים והבעיטות שספג, בעיקר באזור הבטן, הנו חמור ביותר. בית-המשפט נדרש לטענת המערער בדבר הנסיבות האישיות שגרמו להתנהגותו האלימה, זאת נוכח טראומה ממנה הוא סובל והדגיש, כי זו לא הוכחה, הגם שמתסקיר שירות המבחן ניתן ללמוד כי המערער סובל מהפרעה פוסט-טראומטית. עם זאת, לא מצא לקשור בין ההפרעה לבין התנהגותו האלימה. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו ובעוצמת הפגיעה בהם ועל-יסוד מדיניות הענישה הנהוגה, כפי שזו נבחנה מהפסיקה שהוצגה לעיונו במהלך הדיון, קבע כי מתחם הענישה ההולם למעשיו של המערער נע בין מאסר בפועל ממש של מספר חודשים לבין 18 חודשי מאסר.

באשר לעונש המתאים, מנה בית-המשפט, לקולה, את הנזקים שנגרמו למערער כתוצאה מהרשעתו, את מצבו הכלכלי, הקשיים המשפחתיים ואת הודאתו, הגם שזו ניתנה בפתח ישיבת ההוכחות. בנוסף, התחשב בעובדה שהמערער נטל אחריות על מעשיו, הביע צער, חרטה וביקש סליחה מהמתלון. בהקשר זה ציין את עמדת המתלון שקיבל את סליחתו של המערער, הגם שסבר כי לא ניתן להשתחרר מן הרושם שהמערער ממשיך להשליך את האחריות למעשיו על אחרים או על מצבו הרפואי. בנוסף, התחשב בפרק הזמן המשמעותי בו המערער היה עצור, כמו גם בתקופת מעצר הבית הממושך למשך ששה חודשים, וביתר נסיבותיו האישיות כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, ממנו עולה כי "קיימים ניצני שיקום". עם זאת, הוסיף כי הגם שהמערער משתתף בטיפול פרטני, אין מדובר בהליך שיקומי של ממש שיש בו כדי להצדיק סטייה ממתחם הענישה ואף לא העמדת העונש המתאים ברף התחתון של המתחם. לחובתו של המערער מצא לציין את עברו הפלילי, הכולל שתי הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות של איומים, החזקת סכין וחבלה כשהעבריין מזוין והדגיש כי המערער ביצע את העבירה הנוכחית בזמן שתלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה למשך ששה חודשים בגין עבירת אלימות חמורה קודמת. על-יסוד כל אלה גזר את העונש שהוטל על המערער, כאמור.

בהודעת ערעור מפורטת מלין המערער כי בית-המשפט בחר ליתן משקל גבוה לחומרת פציעותיו של המתלון מעבר לאופן שבו אלה תוארו בכתב האישום. המערער הוסיף וטען, כי עונש המאסר הנו כבד ביחס למכלול הנסיבות וחורג ממתחם הענישה המקובל. המערער הדגיש את נסיבותיו האישיות ואמירות המתלון שמחל על העבירות שביצע. בעניין מתחם הענישה והעונש המתאים, הפנה המערער לפסיקה והדגיש, כי המשיבה בחרה שלא להביא פסקי-דין לתמוך בעמדתה בדבר מתחם הענישה הנטען. מכאן, טען כי בית-משפט קמא סטה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנהוגת, המצדיקה התערבות ערכאת הערעור בעונש שנגזר עליו. המערער הדגיש את מצבו האישי הקשה ואת היותו סובל מפוסט-טראומה בעקבות אירוע חבלני וכן את העובדה כי נדרש לעבור למקום מגורים מרוחק בשל ההליכים ולהפסיק את עבודתו ולימודיו. על-יסוד כל אלה, עתר לקבלת הערעור ולהסתפק בעונש של מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות, כעולה מהמלצת שירות המבחן.

בדיון לפנינו חזר המערער על טענותיו והגיש מסמכים נוספים לעניין מצבו האישי והבריאותי. המערער הוסיף כי ממשיך את הליכי השיקום, משתתף בפגישות ובטיפולים שנקבעו בעניינו וביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן. מנגד,

צינה המשיבה את עברו הקודם של המערער, שהורשע בעבירת אלימות, תוך שימוש בסכין והטעימה, כי גם בהליך הקודם טען המערער לנסיבות אישיות ולפוסט-טראומה. עוד הוסיפה כי קיימת בעברו של המערער הרשעה על שימוש בסמים והדגישה כי אין לראות, חרף טענות המערער, כל הליכי שיקום בעניינו.

הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' מדינת ישראל (19.11.14); ע"פ 4235/14 ראאד חאטיב (3.2.15)). נפסק, כי גדרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרור טוחסונוב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וכן ראו: ע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10; ע"פ 6341/14 ניסים בן אישטי נ' מדינת ישראל (8.7.2015)). לאחר עיון בגזר-דינו של בית-משפט קמא ובנימוקי הערעור, ולאחר שמיעת הצדדים לפנינו, אנו סבורים כי המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים המצדיקים התערבות.

כפי שציין בית-משפט קמא, מעשי האלימות המיוחסים למערער הנם חמורים על-רקע ביצועם, זאת כעולה מהתמונות המעידות על החבלות בגופו של המתלונן. המערער ביצע את העבירות המיוחסות לו תוך הפגנת אלימות קשה. אכן, אין להקל ראש בחומרת מעשי האלימות של המערער שבוצעו על-רקע קיומו של מאסר מותנה, תלוי ועומד בעניינו בגין עבירת אלימות של שימוש בסכין. נסיבות התקיפה מלמדות כי במקרה הנדון ועל אף השיקולים לקולה אשר נלקחו בחשבון בעת קביעת העונש, יש ליתן משקל בכורה לאינטרס הציבורי המחייב תגובה ענישתית הולמת לכל מי שמעורב במעשי אלימות כגון דא. בנסיבות אלה, מבלי לקבוע מסמרות לעניין מתחם הענישה שקבע בית-משפט קמא, לא מצאנו כי נפל פגם בקביעת עונשו של המערער המצדיק את התערבות ערכאת הערעור וכי העונש המתאים שהוטל על המערער הולם את נסיבות ביצוע העבירות וראוי בנסיבות העניין. כך לעניין העבירות בהן הורשע וכך גם לעניין הפעלת המאסר המותנה בגין העבירות הקודמות, שמחציתו במצטבר. אנו סבורים, כי בית-משפט קמא שקל את מלוא הנסיבות בעניינו של המערער, לקולה ולחומרה, והעונש שהושת עליו אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות ועל כן איננו מוצאים מקום להתערבות בגזר-הדין.

אשר על כל האמור לעיל, הערעור על גזר-הדין נדחה.

ניתן היום, ב' בחשוון התשע"ו, 15 באוקטובר 2015, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, שופט